

**Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Rzeszowie**

Rzeszów, dnia   kwietnia 2011 r.

**Pani
Grażyna Idzik
Dyrektor Zespołu Szkół Miejskich nr 4
im. Romualda Traugutta
w Jaśle**

LRZ-4101-17-08-2010
P/10/190

Na podstawie art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. *o Najwyższej Izbie Kontroli* (Dz. U. z 2007 r. Nr 231, poz. 1701, ze zm.), zwanej dalej „ustawą o NIK”, Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Rzeszowie przeprowadziła w Gimnazjum nr 4 w Jaśle kontrolę realizacji zadań w zakresie zapobiegania nadwadze i otyłości u dzieci i młodzieży szkolnej w latach 2009 - 2011 (do czasu zakończenia czynności kontrolnych, tj. 21 marca 2011 r.).

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawione zostały w protokole kontroli podpisanym 31 marca 2011 r. Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 60 ust. 1 ustawy o NIK, przekazuje Pani Dyrektor niniejsze

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia skontrolowaną działalność, mimo stwierdzonych nieprawidłowości.

Formułując ocenę pozytywną NIK wzięła pod uwagę: wykorzystywanie wskazań edukacji zdrowotnej zawartych w „Środowiskowym programie wychowania zdrowotnego w szkole podstawowej i ponadpodstawowej” - opracowanym przez Akademię Medyczną w Lublinie oraz uwzględnianie w procesie dydaktyczno - wychowawczym zajęć edukacyjnych mających na celu popularyzowanie wśród uczniów zdrowego stylu życia.

W programie wychowawczym i profilaktyki na rok szkolny 2009/2010 i 2010/2011 uwzględniono potrzebę uświadamiania uczniów i rodziców w zakresie wiedzy o zdrowym stylu życia, zasad prawidłowego odżywiania i higieny osobistej, informowania o konieczności współdziałania rodziców i uczniów z placówkami służby zdrowia prowadzącymi terapię dla dzieci i młodzieży dotkniętej nadwagą i otyłością oraz propagowania zawodów sportowych i aktywnych form wypoczynku, a także przeprowadzania okresowych pomiarów wysokości i masy ciała uczniów.

Problematyka zdrowego odżywiania i zdrowego trybu życia realizowana była przez Szkołę poprzez udział uczniów w konkursach o tematyce prozdrowotnej zorganizowanych przez Powiatową Stacją Sanitarno - Epidemiologiczną w Jaśle i Wojewódzką Stacją Sanitarno - Epidemiologiczną w Rzeszowie w ramach programu „Trzymaj formę”, Zarząd Powiatowy Polskiego Czerwonego Krzyża w Jaśle - XVIII Olimpiada Promocji Zdrowego Stylu Życia, Instytut Kardiologii w Warszawie - Ogólnokrajowy Konkurs „Pamiętaj o sercu”.

Promując zdrowy styl życia uczniów w wyniku realizacji programów prozdrowotnych angażowano wszystkich uczniów uczęszczających do Gimnazjum, tj. 174 uczniów w roku szkolnym 2009/2010 i 168 uczniów w roku szkolnym 2010/2011.

Uczniowie Gimnazjum w ramach realizacji programów prozdrowotnych uczestniczyli w prowadzonych przez nauczycieli zajęciach z zakresu zbilansowanej diety oraz brali udział w testach sprawności i wydolności fizycznej, a także w konkursach sprawnościowych, uzyskując wysokie oceny.

W ramach prowadzonych zajęć uczniowie Szkoły przygotowywali także referaty o tematyce wpływu żywienia na zdrowie, uczestnicząc w międzygimnazjalnym konkursie o zdrowiu i bezpieczeństwie, który obejmował wiedzę teoretyczną i praktyczną. I tak, w konkursie „Jedz smacznie i zdrowo” uczestniczyło 76 uczniów Gimnazjum (październik 2010 r.), a w „Ogólnopolskim konkursie „Jedz smacznie i zdrowo”- 3 uczniów Gimnazjum (31 grudzień 2010 r.).

W wyniku szeroko podjętych inicjatyw o tematyce prozdrowotnej Szkoła już w 1998 r. uzyskała Certyfikat Szkoły Promującej Zdrowie.

Szkoła zorganizowała zbiorowe żywienie w stołówce szkolnej spełniającej wymagania systemu HACCP.

W funkcjonującym na terenie Szkoły sklepiku szkolnym nie prowadzono sprzedaży żywności o niskich walorach odżywczych, takiej jak: słone przekąski w postaci chipsów, paluszków słonych, prażonych orzeszków, itp.

Stwierdzone nieprawidłowości dotyczyły braku działań ze strony Szkoły, adresowanych do uczniów, u których stwierdzono problem nadwagi i otyłości.

W roku szkolnym 2009/2010 spośród 174 uczniów uczęszczających do Gimnazjum, u 17 uczniów (9,8%) stwierdzono problem nadwagi i otyłości, zaś w roku szkolnym 2010/2011 problem ten stwierdzono u 12 spośród 167 uczniów (7,2%).

U uczniów tych występował 20% przerost tkanki tłuszczowej i 25% przerost masy ciała. W świetle wskazań medycznych (www.poradnik-pacjenta.pl/bariatria) przypadki te wymagały specjalistycznej opieki medycznej i psychologicznej.

Szkoła nie wykazała inicjatywy zorganizowania zajęć ukierunkowanych na uczniów z nadwagą i otyłością. Wyników badań przesiewowych nie wykorzystano do opracowania szkolnego programu profilaktyki. Nie stwierdzono w tym celu współdziałania dyrektora Szkoły, higienistki szkolnej i Rady Pedagogicznej, do czego zobowiązują postanowienia § 6 rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 28 sierpnia 2009 r. w sprawie organizacji profilaktycznej opieki zdrowotnej nad dziećmi i młodzieżą (Dz. U. Nr 139, poz. 1133) i przepisy poprzedzającego je rozporządzenia z dnia 22 grudnia 2004 r. (Dz. U. Nr 282, poz. 2814 ze zm.).

Nie wykorzystano posiadanego zaplecza dydaktycznego do zorganizowania i prowadzenia specjalistycznych ćwiczeń gimnastycznych dla uczniów z nadwagą i otyłością. Szkoła dysponowała bowiem warunkami do prowadzenia zajęć ruchowych dla uczniów dotkniętych przedmiotową przypadłością, tj. pełnowymiarową salą gimnastyczną (24x12m) z boiskiem do piłki nożnej i siatkowej, siłownią oraz salą ćwiczeń korekcyjnych, a także placem zabaw.

W Szkole nie podejmowano inicjatyw uczestniczenia nauczycieli w konferencjach, naradach, szkoleniach oraz warsztatach poświęconych problemom walki z nadwagą i otyłością wśród uczniów.

Z analizy ankiet skierowanych do nauczycieli wynika, iż 50% nauczycieli nie ma doświadczenia w zakresie udzielania porad uczniom i rodzicom w sprawach związanych z profilaktyką i otyłością, zaś 89% nauczycieli potrzebuje wsparcia specjalistów w tym zakresie.

Przedstawiając powyższe ustalenia, uwagi i oceny Delegatura Najwyższej Izby Kontroli w Rzeszowie, stosownie do art. 60 ust. 2 ustawy o NIK, wnosi o realizację następujących wniosków:

1. Uwzględnienie w ofercie zajęć korekcyjno - kompensacyjnych Szkoły zajęć dla uczniów zagrożonych nadwagą i otyłością.
2. Określenie zasad współdziałania Dyrektora i Rady Pedagogicznej z higienistką szkolną.
3. Rozważenie w planie doskonalenia zawodowego nauczycieli problematyki dotyczącej zwalczania nadwagi i otyłości.

Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Rzeszowie zwraca się do Pani Dyrektor, o przesłanie w terminie 14 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków, bądź o podjętych działaniach na rzecz realizacji wniosków lub przyczynach nie podjęcia takich działań.

Stosownie do art. 61 ust. 1 ustawy o NIK, w terminie 7 dni od dnia otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, przysługuje Pani Dyrektor prawo zgłoszenia do Dyrektora Delegatury Najwyższej Izby Kontroli w Rzeszowie umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosków zawartych w tym wystąpieniu.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust.2 ustawy o NIK, termin nadesłania informacji, o której mowa wyżej, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały w sprawie rozpatrzenia zastrzeżeń.